

Av. Berkcan KURTULUŐ

**CEZA MUHAKEMESİ HUKUKUNDA
TANIK**

Platon Plus Yayıncılık A.Ş. Yayınları : 478

Hukuk Dizisi : 434

1. Baskı – Ocak 2025 - İstanbul

5846 sayılı Kanun uyarınca bu kitabın birinci basısının dijital iletişim, CD'ye kayıt, elektronik kitap olarak yayımı ve mevcut veya ileride geliştirilebilecek her türlü araçla çoğaltılması ve yayılması hakları da dâhil olmak üzere; 5846 yasa anlamında çoğaltma, yayma ve diğer tüm yayın hakları yalnızca ve münhasıran **Platon Plus Yayıncılık A.Ş.**'ne aittir. Kitabın tamamının veya bir kısmının mevcut veya ileride geliştirilebilecek herhangi bir araç veya teknikle çoğaltılması, yayılması ve herhangi bir şekil veya yöntemle ticaret alanına konu edilmesi kesinlikle yasaktır. Aksine hareketler **Platon Plus Yayıncılık A.Ş.**'nin saklı tutmuş olduğu haklarının ihlali anlamını taşır.

Platon Plus Yayıncılık A.Ş. olabilecek bütün hak ihlallerine karşı kanuni haklarını kullanmaya, fikri hak ve emeği korumaya kararlıdır.

ISBN : 978-625-6338-68-5

Yayınevi : **PLATON PLUS YAYINCILIK A.Ş.**

Adres : Gürsel Mahallesi İlknur Sokak No: 8/A
Kağıthane/İstanbul

Tel : 0530 572 61 17

Mail : platonhukuk@gmail.com

Grafik-Tasarım : **Adem MATIR** Graphic Desing & Art Director
ademmr44@gmail.com

Baskı-CİLT : Dijital Basım Merkezi A.Ş.

Adres: Gürsel Mah. Bahçeler Cad. Hanım Apt.

No: 40 Kağıthane/İstanbul

Tel: 0530 139 06 61

Sertifika No: 70794

İÇİNDEKİLER

ÖZET	5
ABSTRACT	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR DİZİNİ	13
GİRİŞ	15
1. TANIKLIK.....	21
1.1. TANIM.....	21
1.1.1. Doğrudan Tanık ve Dolaylı Tanık	24
1.1.2. Tanıklık ve Bilirkişilik.....	26
1.2. Tanık Olabilecek Kişiler.....	29
1.2.1. Hâkimin Tanıklığı.....	29
1.2.2. Cumhuriyet Savcısının Tanıklığı.....	30
1.2.3. Müdafinin Tanıklığı.....	31
1.2.4. Sanığın/Suç Ortağının Tanıklığı.....	32
1.2.5. Mağdurun Tanıklığı	35
1.2.6. Bilirkişinin Tanıklığı.....	37
1.2.7. Adli Kolluğun Tanıklığı.....	38
1.3. Tanıklığın Koşulları.....	39
1.3.1. Uyuşmazlığın Tarafı Olmama	39
1.3.2. Olay Hakkında Bilgi Sahibi Olma	40
1.3.3. Duyu Organlarıyla Bilgi Edinme	40
1.4. Tanığın Yükümlülükleri	40
1.4.1. Yetkili Makam Önüne Gelme Yükümlülüğü.....	40

1.4.2. Beyanda Bulunma Yükümlülüğü ve İstisnaları	42
1.4.2.1. Tanıklıktan Mutlak Çekinme Hakkının Olduğu Durumlar.....	43
1.4.2.1.1. Şüpheli veya Sanığın Nişanlısı	44
1.4.2.1.2. Evlilik Bağı Kalmasa Dahi Şüpheli veya Sanığın Eşi	46
1.4.2.1.3. Şüpheli veya Sanığın Kan Hısımlığından veya Kayın Hısımlığından Üstsoy veya Altsoy.....	49
1.4.2.1.4. Şüpheli veya Sanığın Üçüncü Derece Dahil Kan ve İkinci Derece Dahil Kayın Hısımları.....	49
1.4.2.1.5. Şüpheli veya Sanıkla Arasında Evlatlık Bağı Bulunanlar	50
1.4.2.2. Meslekleri veya Sürekli Uğraşları Nedeniyle Tanıklıktan Çekinme Hakkı Olanlar.....	50
1.4.2.2.1. Avukatlar, Stajyerleri veya Yardımcılarının Tanıklıktan Çekinmesi	51
1.4.2.2.2. Sağlık Mesleği Mensuplarının Tanıklıktan Çekinmesi.....	52
1.4.2.2.3. Mali İşlerle Uğraşan Meslek Mensuplarının ve Noterlerin Tanıklıktan Çekinme	54
1.4.2.3. Devlet Sırrı Niteliğindeki Bilgiler ile İlgili Belgeler Dolayısıyla Tanıklıktan Çekinme	54
1.4.2.3.1. Devlet Sırrı Niteliğindeki Bilgilerle İlgili Tanıklık Yapma Usulü.....	55
1.4.2.3.2. Cumhurbaşkanının Tanıklıktan Çekilmesi.....	57
1.4.2.4. Ceza Muhakemesi Kanunu Dışında Çekinme Sebepleri	59
1.4.2.4.1. Gazetecilerin Tanıklıktan Çekinmesi.....	59
1.4.2.4.2. MİT Mensuplarının Tanıklığı	60

1.4.2.5. Ceza Kovuşturmasına Uğratabilecek Nitelikle Olan Sorulara Cevap Vermeme Durumları	60
1.4.3. Doğru Beyanda Bulunma Yükümlülüğü	62
1.4.4. Yemin Etme Yükümlülüğü.....	63
1.4.4.1. Yemin Etme Yükümlülüğünün İstisnaları	65
1.4.4.1.1. 15 Yaşını Doldurmamış Olanlar	66
1.4.4.1.2. Ayırt Etme Gücüne Sahip Olmamaları Nedeniyle Yeminin Niteliği ve Önemi Kavrayamayanlar	67
1.4.4.1.3. Soruşturma veya Kovuşturma Konusu Suça İştirak veya Suça Katılmaktan Şüpheli, Sanık veya Hükümlü Olanlar	68
1.4.4.1.4. Tanık Olarak Dinlenen Suç Mağdurları.....	70
2. TANIKLARIN ÇAĞRILMASI.....	73
2.1. Çağırılma Usulü.....	73
2.1.1. Tanığın Çağrı Kâğıdı ile Çağrılması.....	74
2.1.2. Tanığın Çağrı Kâğıdı Tebliğ Edilmeksizin Hazır Edilmesi	76
2.2. Çağrıya Uymamanın Yaptırımı	76
2.2.1. Zorla Getirme Kararı Verilmesi.....	77
2.2.2. Giderlerin Ödettirilmesi	78
3. TANIĞIN DİNLENMESİ.....	81
3.1. Tanığın Dinlenmesine İlişkin Hükümler	81
3.2. Tanığın İstinabe ya da Naip Hâkim Aracılığıyla Dinlenmesi.....	85
3.3. Tanıklık Yapmadan Önce Sorulacak Hususlar.....	87
3.4. Tanığın Beyanının Alınması.....	88

3.5. Tanığa Soru Sorulması	89
3.5.1. Çapraz Sorgu.....	91
3.5.2. Doğrudan Soru Sorma	93
3.5.3. Çapraz Sorgu ve Doğrudan Soru Sorma Kurumlarının Karşılaştırılması	96
3.6. Tanığın Tekrar Dinlenmesi.....	96
3.7. Tanığa Verilecek Tazminat ve Giderler	97
3.8. Tanıkların Korunması.....	98
4. GİZLİ TANIKLIK	101
4.1. Gizli Tanıklık Kavramı.....	101
4.2. Türk Hukukunda Tanığın Korunması ile İlgili Yasal Düzenlemeler.....	101
4.3. Gizli Tanıklık Kurumunun Uygulanabileceği Suçlar.....	105
4.3.1. Örgütlü Suçlar.....	105
4.3.2. Belli Bir Sınırın Üzerinde Cezayı Gerektiren Suçlar.....	107
4.4. Gizli Tanıklığa Benzer Kurumlar	107
4.4.1. Gizli Soruşturmacı	107
4.4.2. Muhbir	109
4.4.3. Bilgi Veren, Güvenilir Kişi.....	110
5. TANIK BEYANININ DEĞERLENDİRİLMESİ	113
SONUÇ.....	117
KAYNAKÇA	123